

Løypemeldingen 2021

Bergen

Laget av PwC | Bergen Næringsråd

Innhold

01

**Sammendrag og
bakgrunn**

02

**Styring og ledelse
av bærekraftsarbeid**

03

**Bærekrafts-
rapportering**

04

**Klimafotavtrykk og
klimarisiko**

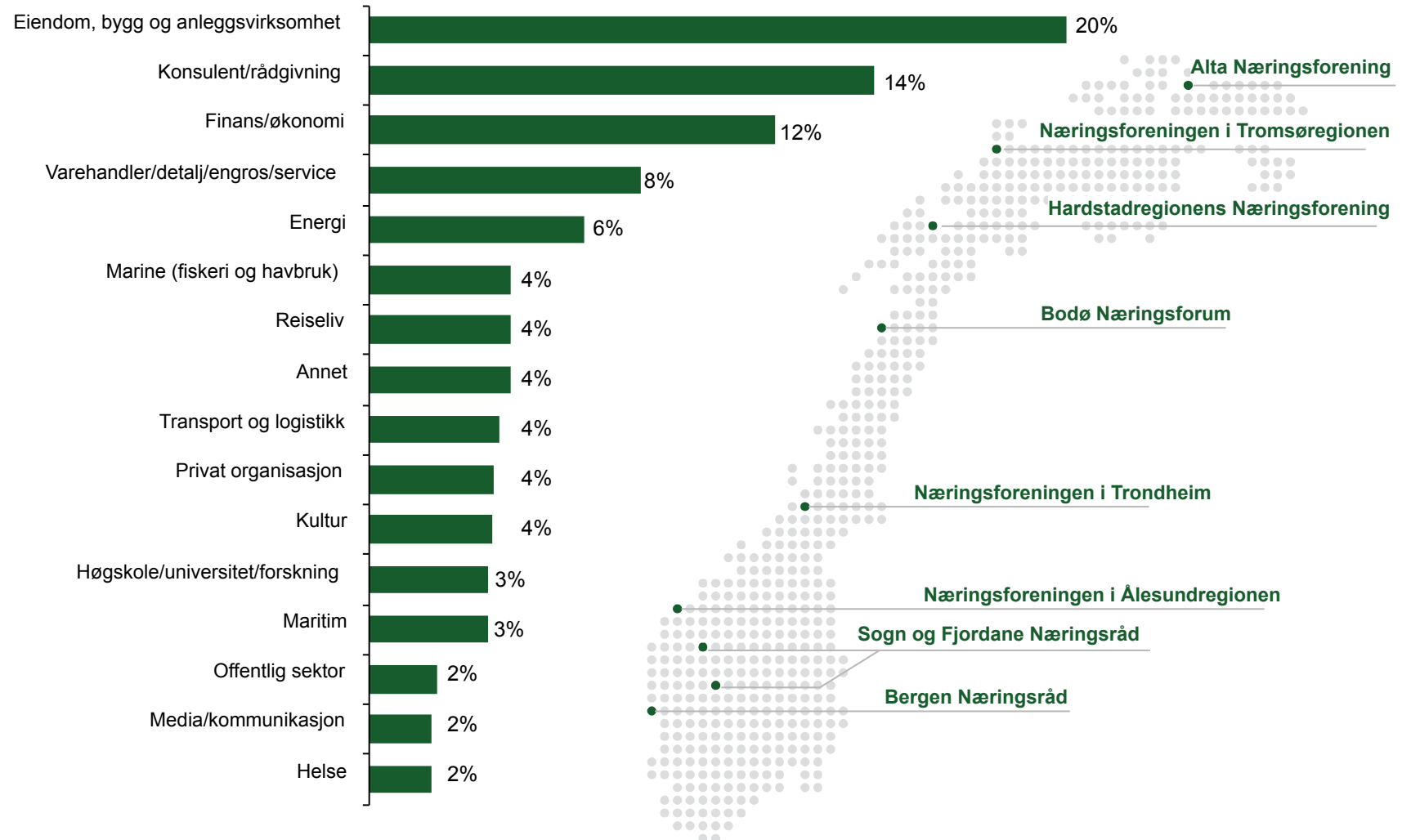
05

**Tjenester innen
bærekraft**

01 Sammendrag og bakgrunn

Løypemeldingen er en regional undersøkelse som gjennomføres i ulike distriktsregioner på tvers av Norge

Grafen viser fordelingen av antall selskap i ulike bransjer for alle næringsforeningene samlet.

Hvorfor og hvordan utarbeides Løypemeldingen?

I denne rapporten, *Løypemeldingen - Bergen (2021)*, presenteres funn fra en spørreundersøkelse til medlemsbedriftene til Bergen Næringsråd. Undersøkelsen ble gjennomført juni 2021 og gjennomføres for tredje år på rad.

Løypemeldingen utgjør en serie av regionale bærekraftsrapporter som er utarbeidet av PwC i samarbeid med lokale næringsforeninger.

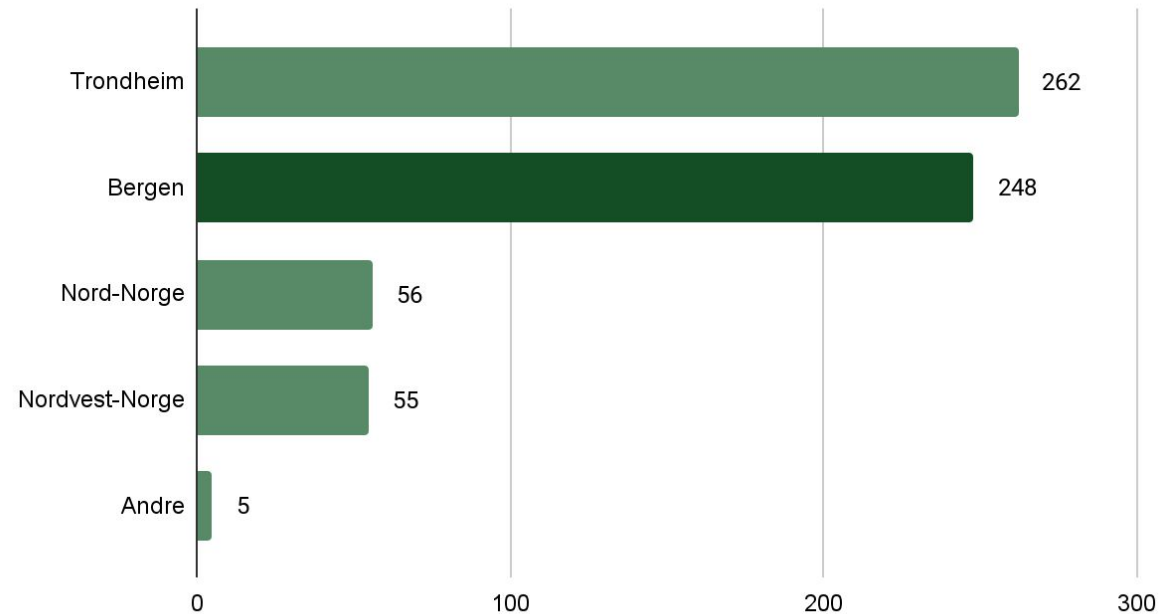
Løypemeldingen reflekterer funnene fra en spørreundersøkelse til næringsforeningene sine medlemsbedrifter, og utgjør respondentenes subjektive perspektiv og meninger rundt bærekraft i egen virksomhet.

Hvert år gjennomføres det flere analyser av bærekraftsprofilen til de største selskapene i Norge. Funnene fra disse undersøkelsene er svært viktig og fungerer som en god benchmark, men de er samtidig mindre relaterbare for majoriteten av virksomheter i Norge - både på grunn av størrelse, omsetning og geografisk tilknytning.

Formålet med utarbeidelsen av *Løypemeldingen* er å øke innsikten i bærekraftsarbeidet til en større bredde av virksomheter på tvers av Norge - både hva som er status samt hva som oppfattes som utfordringer og muligheter. Dette er i tråd med både næringsforeningenes virksomhet og støtte til lokalt næringsliv, samt PwC sin regionsmodell der det vektlegges å styrke distriktskontorer for å bevare nærhet til det lokale næringslivet.

Vi håper rapporten vil bidra til gode diskusjoner og nye refleksjoner rundt bærekraftig næringsliv.

Antall respondenter i ulike regioner

Sammendrag - Løypemeldingen i Bergen

Bærekraft er strategisk integrert, men er likevel ofte uten klar ledelse

De fleste respondentene i Bergen svarer at de har integrert bærekraft som en del av sin strategi (85 %), hvilket i seg selv er oppløftende funn. Imidlertid er det kun 46 % som oppgir å ha definert hvem i bedriften som har det operative ansvaret for å arbeide med bærekraft, noe som kan indikere at Bergens næringsliv likevel har en vei å gå når det gjelder strategisk forankring av bærekraftsarbeidet.

Forventning om nye forretningsmuligheter, men vanskelig å måle resultater

Selskapene i regionen virker å ha satt bærekraftsmålene på dagsorden, ettersom to av tre har gjort en aktiv prioritering av bærekraftsmålene. 44 % av de selskapene som rapporterer på bærekraft benytter FNs bærekraftsmål som rammeverk.

Selskapene trekker frem både *forbedret omdømme* og *det å skape vekst og nye inntektskilder* som de to mest positive effektene av bærekraftsarbeidet, henholdsvis nå og om fem år. Det er interessant å se at selskapene har tro på at bærekraft utgjør reelle forretningsmuligheter i fremtiden. Samtidig trekker de frem at den største utfordringen er at det er *vanskelig å finne hensiktsmessige KPI'er og måle resultater av selskapets arbeid med bærekraft*.

Over halvparten (63 %) av respondentene i Bergen rapporterer eksplisitt på bærekraft. Her ligger Bergen 10 % foran landet for øvrig (53 %). Blant disse er det bare 22 % som rapporterer i egen bærekraftsrapport og 15 % som har integrert årsrapport.

Kun halvparten har oversikt over klimaavtrykk og klimarisiko

Halvparten av selskapene i Bergen har utarbeidet klimaregnskap (50 %) og halvparten (52%) har også definert en tydelig klimastrategi for å redusere selskapets klimagassutslipp. Kun 45 % har gjennomført klimarisikoanalyser for å kartlegge hvordan et endret klima vil påvirke selskapet, både i positiv og negativ art. Manglende innsikt i eget klimaavtrykk og -risiko for egen virksomhet gjør dem mindre forberedt på endringer som oppstår i overgangen til lavutslippsamfunnet og kan svekke konkurransekraften.

Konsekvenser av EU-taksonomien er lite vurdert og analysert

Over halvparten av selskapene svarer at de har kjennskap til EU-taksonomien, men mangler kunnskap om hva den innebærer. Kun 21 % svarer at de har god kontroll på hva EU-taksonomien innebærer (21 %). Omtrent en av fem av respondentene svarer at de ikke har hørt om EU-taksonomien i det hele tatt.

Gitt lav kjennskap til EU-taksonomien er det ikke overraskende at bare 14 % har kartlagt hvordan EU-taksonomien vil påvirke dem, og således kan svare på om deres aktiviteter kan defineres som bærekraftige eller ikke. En stor andel av selskapene i Bergen tror heller ikke at EU-taksonomien vil påvirke selskapets tilgang til kapital (42 %).

The image shows a misty forest landscape. The left side of the image is dominated by a large, solid green rectangular area. The right side shows a dense forest of trees, with a thick layer of white mist or fog hanging between the trees, creating a soft, ethereal atmosphere. The sky is a pale, hazy white. There are several smaller green rectangular shapes scattered across the right side of the image, partially overlapping the forest scene.

02 Styring og ledelse av bærekraftsarbeidet

To av tre svarer at styret er ansvarlig for arbeidet med bærekraft

67%

svarer at styret som helhet har det overordnede ansvaret for selskapets arbeid med bærekraft. 8 % av respondentene svarer at de ikke vet hvem i styret som har ansvaret.

46%

svarer at det er en eller flere som har det operative ansvaret i ledergruppen for selskapets arbeid med bærekraft. 13 % av respondentene svarer at ingen har spesielt ansvar, mens 21 % svarer at de har en dedikert leder for bærekraft (Chief of Sustainability).

Det er store likhetstrekk mellom hva respondentene har svart lokalt og nasjonalt på disse spørsmålene

Selskapene arbeider strategisk med bærekraft, men varierer i rapporteringsformat

85%

Svarer at de har bærekraft som en integrert del av sin strategi

83%

Svarer at de har fokus på bærekraft i eierstyring og selskapsledelse

23%

Svarer at de rapporterer eksplisitt på bærekraft i egen bærekraftsrapport. 17 % av respondentene rapporterer i årsrapport, mens 15 % rapporterer i en integrert årsrapport.

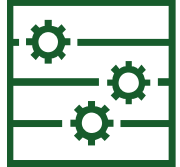
For å lykkes med bærekraftsarbeidet må det forankres strategisk. Det er en positiv trend at svært mange av selskapene i Bergen svarer at de jobber strategisk med bærekraft, også når det kommer til eierstyring og selskapsledelse. Det er viktig at selskapets bærekraftsarbeid ikke ansees og behandles som noe adskilt fra resten av driften, og at det fastsettes gode strukturer og prosesser for oppfølging av selskapets bærekraftsarbeid.

Mange av selskapene i Bergen tenker helhetlig rundt bærekraft

Har regelmessig dialog med sine viktigste interessenter/ samarbeidspartnere om sine prioriteringer knyttet til bærekraft

68%

Jobber systematisk med forbedringer knyttet til bærekraft

83%

Bærekraftarbeid omfatter hele deres verdikjede (ikke bare deres selskap)

69%

0% 25% 50% 75% 100%

Mange selskap virker å ha gjort et godt arbeid knyttet til bærekraft, og mener selv at de er langt på vei med å systematisere arbeidet. For øvrig er det langt færre som har en dialog med sine interessenter rundt prioriteringer knyttet til bærekraft.

Det er store likheter i hva respondentene svarer nasjonalt og lokalt.

Hva oppfattes som de mest positive følgene av økt fokus på bærekraft - i dag og om 5 år?

I dag

Om 5 år

Mest fremtredende positive følger ved å jobbe med bærekraft i dag

Forbedret Omdømme

Skape vekst og nye inntektskilder

Forbedret kultur og motivasjon hos ansatte

Mest fremtredende positive følger ved å jobbe med bærekraft om 5 år

Skape vekst og nye inntektskilder

Forbedret Omdømme

Økt kvalitet i våre produkter og tjenester

Hva oppfattes som de største utfordringene i eget arbeid med bærekraft?

Mest fremtredende utfordringer knyttet til bærekraftsarbeid:

Det er vanskelig å finne hensiktsmessige KPI'er og måle resultater av vårt arbeid med bærekraft

35%

Kundene etterspør ikke vårt fokus på bærekraft

34%

Fokus på bærekraft gir oss ikke et komparativt fortrinn sett i sammenheng med innsatsen det krever

33%

Det er komplekse rammeverk og krav til rapportering som er vanskelig å forstå og følge opp

25%

0% 25% 50% 75% 100%

The image features a misty forest landscape with a large green overlay on the left side. The text '03 Bærekraftsrapportering' is displayed in white on the green background. The forest scene is partially obscured by the green overlay and several dark green rectangular blocks.

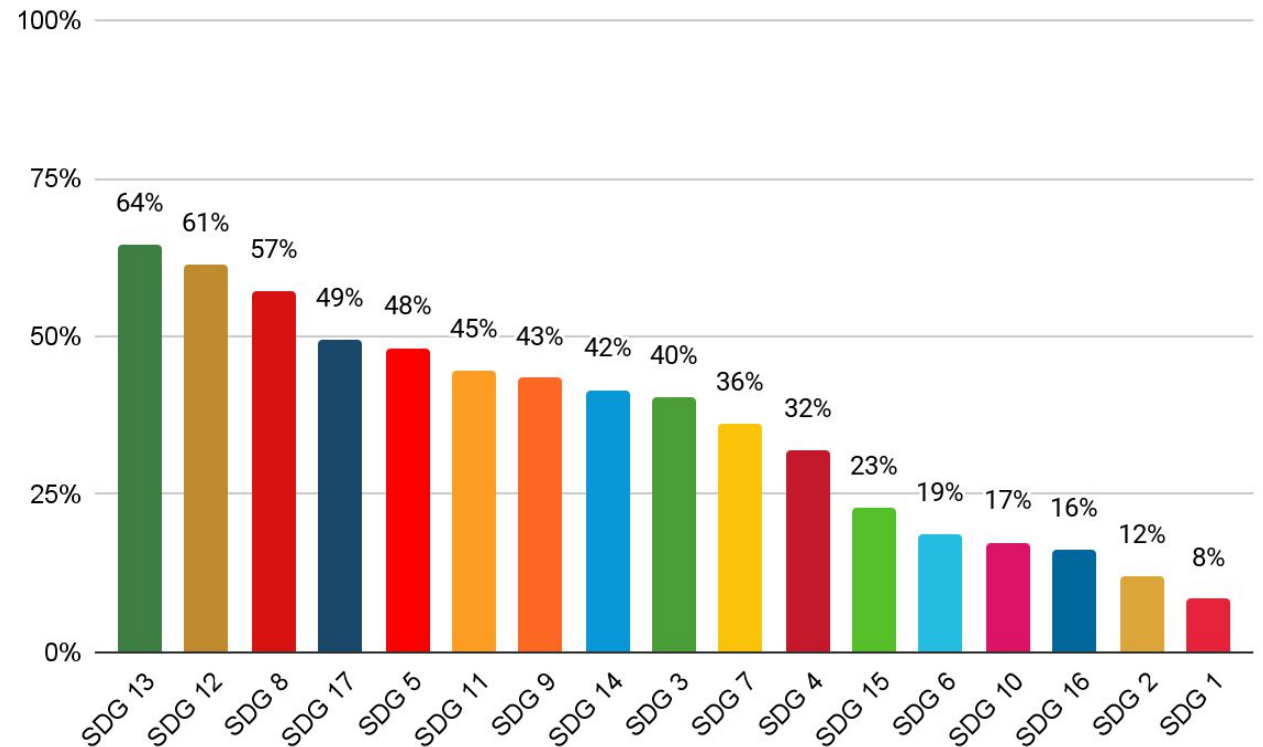
03 Bærekraftsrapportering

To av tre har gjort en aktiv prioritering av FNs bærekraftsmål

67 % av respondentene svarte at selskapet aktivt har prioritert hvilke bærekraftsmål de skal fokusere på.

Med prioritert menes det at selskapet har gjort en bevisst evaluering av hvilke bærekraftsmål som er viktigst for interessenter og/eller at selskapet kan gjøre størst forskjell innen disse målene.

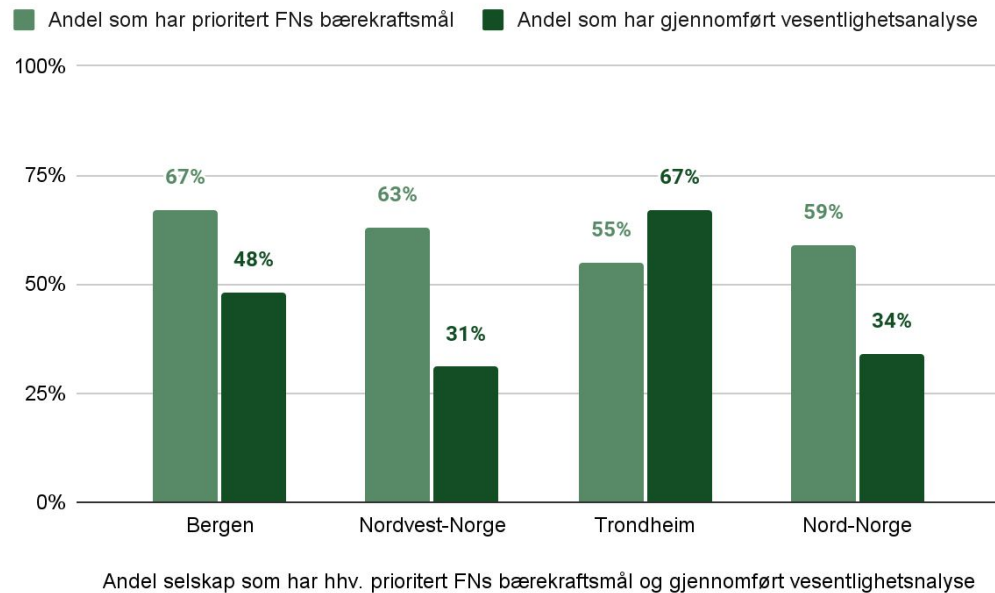
Blant dem som har prioritert bærekraftsmål, er det følgende mål som flest respondenter fokuserer på:

Bærekraftsmålene som flest selskap har prioritert er mål som gjør seg gjeldende i de fleste bransjer - her under *stoppe klimaendringene*, *ansvarlig forbruk og produksjon*, samt *anstendig arbeid og økonomisk vekst*. Samlet utgjør bærekraftsmålene en omfattende og kompleks agenda, og følgelig oppfordrer også FN til å prioritere fokus. Følgelig er det ikke overraskende at mål som i mindre grad utgjør synlige utfordringer i Norge blir prioritert av færre selskap.

Stadig flere utarbeider en vesentlighetsanalyse, men dette er kun gjeldende for under halvparten av respondentene

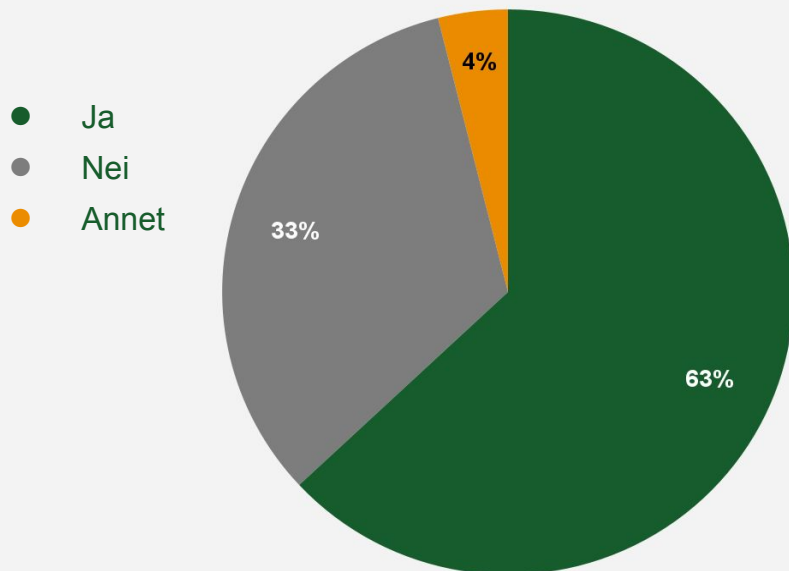
Vesentlighetsanalyser anvendes til å identifisere og prioritere de bærekraftstemaene som er mest vesentlig for en virksomhet. Her vektlegges hva som er viktig for de mest sentrale interessentene og hva som forventes at selskapet skal fokusere på, samt hvor selskapet kan gjøre en størst forskjell.

Omtrent en av tre respondenter rapporterer ikke eksplisitt på bærekraft

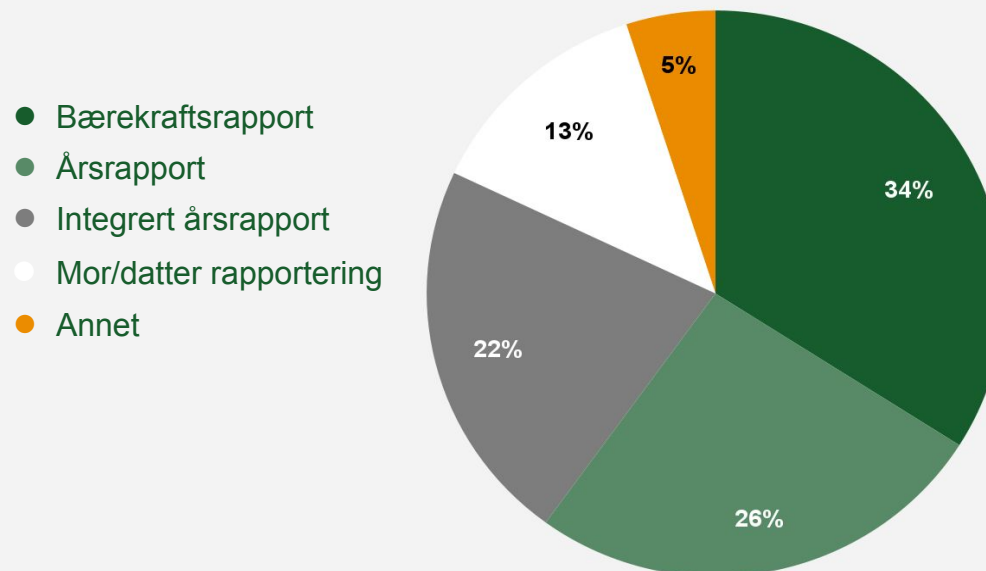
Manglende måleparametre kan være en årsak til at flere ikke rapporterer

Undersøkelsen viser at 63 % av respondentene rapporterer eksplisitt på bærekraft

I 2021 er det lagt frem forslag om en ny lov om bærekraft i Stortinget. Loven skal gi strengere krav til rapportering i henhold til EU-taksonomien og offentliggjøringsforordningen. Det forventes av en rekke selskap må forbedre sin rapportering for å møte de nye kravene.

Blant dem som rapporterer på bærekraft, er det bare 22 % som har egen integrert årsrapport

Respondentene som rapporterer på bærekraft, gjør det enten i en egen bærekraftsrapport, årsrapport, integrert rapport eller mor- eller datterselskapets rapportering. Resterende 5 % svarer at de rapporterer delvis, kun til enkelte kunder eller benytter miljøsertifisering/andre benchmarks.

FNs bærekraftsmål er det rammeverket som flest selskaper i Bergen benytter for å rapportere på bærekraft

Det er likevel mange selskap som rapporterer på bærekraft uten å følge et rammeverk

44%

anvender FNs bærekraftsmål (UN Sustainable Development Goals) som rammeverk for rapportering. FNs bærekraftsmål er derfor det klart mest brukte rammeverket av respondentene.

31%

av virksomhetene som rapporterer på bærekraft benytter ikke en av de tilgjengelige standardene eller rammeverkene. Det var kun selskapene som svarte at de rapporterte på bærekraft som fikk spørsmål om bruk av rammeverk og standarder.

Andre rammeverk som benyttes:

GRI Standards benyttes av 9 % av respondentene

UN Global Compact benyttes av 10 % av respondentene

Greenhouse Gas Protocol benyttes av 10 % av respondentene

Kort beskrivelse av forskjellige standarder og rammeverk

FNs BÆREKRAFTSMÅL

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030. FN har også definert 17 mål som omfatter både den sosiale, økonomiske og miljømessige dimensjonen av bærekraft, samt 169 delmål og 231 indikatorer.

GRI Standards er en ledende global standard for bærekraftsrapportering som inneholder et sett med prinsipper, krav og anbefalinger for bærekraftsrapportering. GRI er strukturert rundt et interessentperspektiv og har en helhetlig tilnærming knyttet til økonomiske, miljømessige og sosiale konsekvenser.

Carbon Disclosure Project er en ideell organisasjon som har utviklet en global standard for rapportering av miljø- og klimapåvirkning, både for selskaper, byer og regioner.

UN Global Compact er et prinsippbasert rammeverk for organisasjoner som ønsker å bidra til en forsvarlig og bærekraftig bedriftspraksis. Prinsippene bygger på FNs menneskerettigheter, fundamentale prinsipper for arbeidslivet, miljø og korrupsjon.

TCFD står bak et globalt rammeverk for å rapportere på klimarisiko. Formålet er å kvantifisere finansiell risiko- og muligheter knyttet til klimaendringene og overgangen til et lavutslippssamfunn.

GREENHOUSE GAS PROTOCOL

Greenhouse Gas Protocol er en globalt anerkjent regnskapsstandard for klimaregnskap og utgjør et rammeverk for å måle og håndtere utslipp av klimagasser både innen privat og offentlig sektor. Klimautslipp deles inn i tre scope avhengig av om de er direkte (Scope 1-2) eller indirekte (Scope 3).

SCIENCE BASED TARGETS
DRIVING AMBITIOUS CORPORATE CLIMATE ACTION

Science-Based Targets er et initiativ som fremmer at selskaper setter konkrete mål for reduksjon av klimagassutslipp som er i tråd med dagens forskning vedrørende hva som er nødvendig for å nå klimamålene som fremgår av Parisavtalen.

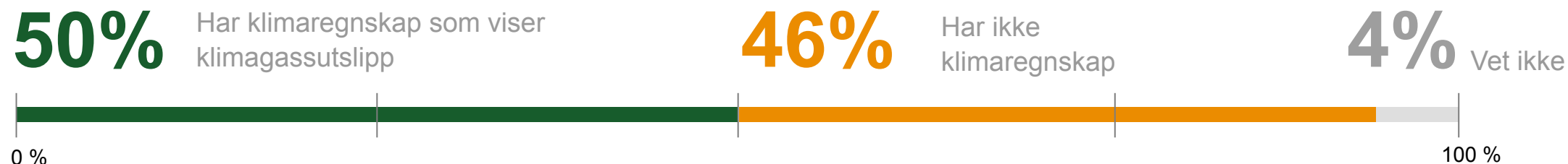
Miljøfyrtårns klima- og miljørapport er et digitalt styringsverktøy som hjelper deg med å få oversikt over virksomhetens positive og negative miljøeffekter, samt identifisere hvor virksomhetene bør rette sin miljøinnsats for å oppnå de største forbedringene.

04 Klimafotavtrykk og klimarisiko

Halvparten av selskapene i Bergen har utarbeidet klimaregnskap, men færre gjør analyser av selskapets klimarisiko- og muligheter

Hvor man har innsikt i eget klimagassutslipp?

Hvor mange har gjort analyser for å kartlegge hvordan endringer i klima, klimapolitikk og overgang til lavutslippssamfunn vil kunne påvirke selskapet (både risiko og muligheter)?

Under halvparten av selskapene i Bergen har gjort en analyse av risiko og muligheter som følge av endringer i klimaet

45%

har gjennomført analyser av risiko og muligheter rundt klimaendringene.

52%

har definert en tydelig klimastrategi for å redusere selskapets klimagassutslipp. 4 % høyere enn hva respondentene nasjonalt har svart.

* definisjon fra Miljødirektoratet

1

Fysisk risiko

Risiko knyttet til akutte klimaendringer som for eksempel flom og ekstremnedbør, eller varige klimaendringer som kan endre omgivelsene selskapet befinner seg i slik at grunnlaget for å drive næring ikke lenger er til stede.

2

Overgangsrisiko

Risiko knyttet til for eksempel strengere klimakrav og ny teknologi som kan gi endring i etterspørselen etter produkter og tjenester

3

Ansvarsrisiko

Risiko knyttet til klimaendringer som kan gi grunnlag for søksmål enten på grunn av store klimagassutslipp eller økonomiske tap for investorer.

EU-taksonomien definerer kriterier for bærekraftige økonomiske aktiviteter

Taksonomien er et system for klassifisering av økonomiske aktiviteter, som setter krav til hva som kan kalles grønt

Første rettslige standard som definerer hva som er miljømessig bærekraftig

Binært regelverk hvor kriteriene er basert på forskning

Medfører ikke at noen aktiviteter blir forbudt, men for noen selskaper vil det medføre rapporteringsplikt

For å kunne anses som bærekraftig, må en økonomisk aktivitet:

Krav

Bidra vesentlig til minst ett av de seks miljømålene

Ikke gjøre vesentlig skade på noen av de andre miljømålene

Etterleve **minimumskrav** knyttet til nærmere angitte sosiale standarder

Metode for å vurdere vesentlig bidrag og vesentlig skade

Tekniske screening-kriterier

De seks miljømålene definert i EU-taksonomien

1. Begrense klimaendringene
2. Klimatilpasning
3. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
4. Omstilling til en sirkulær økonomi
5. Forebygge og bekjempe forurensning
6. Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og sunne økosystemer

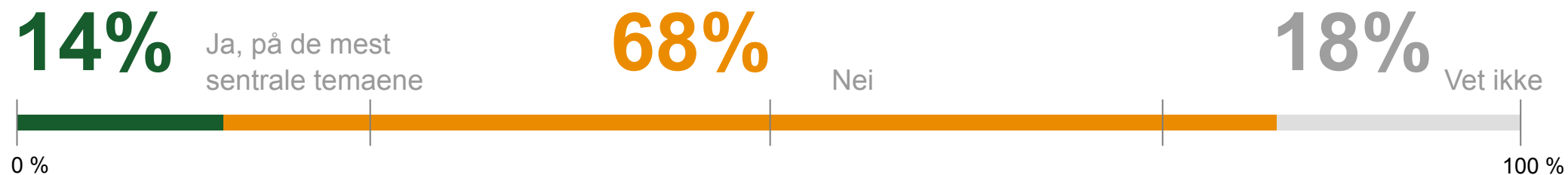

Både selskapene i Bergen og nasjonalt bør få bedre oversikt over EU-taksonomien

Hvor mange har god kontroll på hva EU-taksonomien er og hva den innebærer?

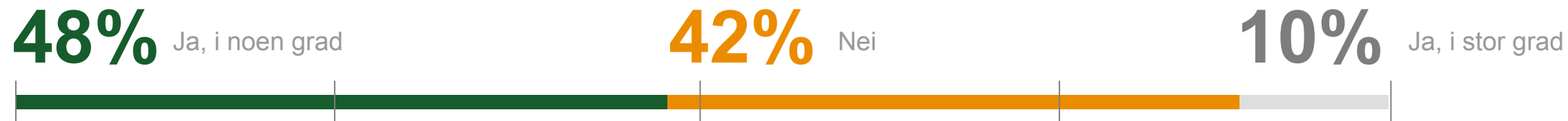

Hvor mange har gjort analyser for å kartlegge om og eventuelt hvordan EU-taksonomien vil påvirke selskapet?

Over halvparten tror EU-taksonomien vil påvirke selskapets tilgang til kapital

På spørsmål om selskapenes tilgang på kapital vil bli påvirket av EU-taksonomien, eksempelvis ved at priser blir påvirket, svarer de:

05

Våre tjenester relatert til bærekraft

PwC tilbyr et bredt spekter av tjenester innenfor bærekraft

Vi rådgir selskaper slik at de kan ta en helhetlig og strategisk tilnærming til bærekraft, og dermed bidra til å gjøre en forskjell både i sin virksomhet og samfunnet som helhet.

Våre tjenester inkluderer:

Helhetlig bærekraftstrategi og operasjonalisering

Vesentlighetsvurderinger og analyse

Klimarisiko, klimastrategi og klimaregnskap

Bærekraftsrapportering, standarder og reguleringer

Revisjon av bærekraftsdata - og rapportering

ESG Due Diligence / readiness

Sirkulære forretningsmodeller og transformasjon

Juridisk og regulatorisk rådgivning

Et utvalg av våre rapporter og verktøy:

Bærekraft 50

Bærekraft 100

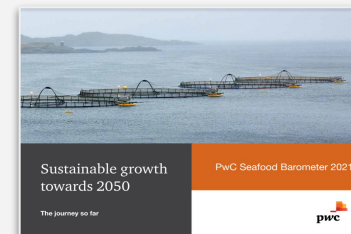
Klimaindeks Vest

Klimaindeks

Klimaregnskap for Skift

Sjømatbarometeret

PwCs taksonomiverktøy

Kontakt oss gjerne!

Hilde Lorentzen

Ansvarlig for rapport

Manager, Consulting
hilde.lorentzen@pwc.com
+47 97 96 97 68

John Wikström

Leder for strategi og bærekraft, Consulting

Partner, Consulting
john.wikstroem@pwc.com
+47 94 78 10 47

Silje Tingstad

Ane Johnsen

Kjetil Aspenes

pwc

© 2022 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. “PwC” refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm’s professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.